

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 181. sjednici održanoj dana 25.03.2019. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2018. godini, Ministarstva za boračka pitanja, kao obrađivača i čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- /19
Datum, 25.03.2019. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosna i Hercegovina

Zeničko-dobojski kanton

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih
porodica u 2018. godini**

Zenica, mart 2019.godine

I Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, grad, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbijediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza i dug Kantona, grada i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, a od kojih su mnogi ostali sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja, kao posljedica ratnog dešavanja.

Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 1/14, u daljem tekstu: Zakon), osigurana je realizacija prava, odnosno uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava, kao i druga pitanja od značaja za branioce i članove njihovih porodica koji imaju prebivalište na području ZE-DO kantona, kao i povratnike u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.

Članom 6. Zakona utvrđen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite, koji uz pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu, podrazumijeva i pravo na nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihovu opravku, te osiguranje potrebnih lijekova i pomoći u liječenju, kao i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda, posljedično vezanih za učešće u ratu. Skupština ZE-DO kantona posebnim propisom utvrdila je ova prava i to donošenjem podzakonskog akta - Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica.

Predmet ove informacije se odnosi na Poglavlje III. Liječenje i nabavka lijekova Odluke kojom se utvrđuje način i postupak ostvarivanja prava na liječenje i nabavku lijekova branilaca i članova njihovih porodica, odnosno ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida, a u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenja i nabavke lijekova za potrebe lica iz člana 2. i 4. Odluke i članove njihovih porodica. Ostvarivanje prava vrši se u okviru nadležnosti Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je donošenje propisa o ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisana su slijedećim federalnim i kantonalnim propisima:

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. ostvarivanje prava- stav 1., 2. i 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona br. 1/14");
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br. 4/15);
- Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2018. godinu planiranih u poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključkom Vlade broj: 02-14-3075/18. od 22.02.2018.godine (u daljem tekstu: Program utroška), na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" za navedenu

svrhu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 950.000,00 KM. Odlukom Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/14-7582-5-1/18. od 25.09.2018. godine izvršena je preraspodjela sredstava na budžetskim stavkama Ministarstva za boračka pitanja i na osnovu navedenog planirana sredstva transfera „Pomoć za liječenje i nabavku lijekova“ uvećana su za 86.000,00 KM, tako da su na navedenoj poziciji "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" u 2018. godini bila raspoloživa sredstva u ukupnom iznosu od 1.036.000,00 KM (milioni trideset šest hiljada konvertibilnih maraka).

III Realizacija prava u 2018. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica kao podzakonskim aktom, kojom je kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite Poglavljem III utvrđeno i pravo na liječenje i nabavku lijekova, su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja istog.

Ova informacija sadrži podatke o dodjeljenim budžetskim sredstvima sa transfera Ministarstva u svrhu liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica od 01.01. do 31.12.2018.godine.

Sadržina prava –liječenje i nabavka lijekova

Branioци i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku utvrđenom Odlukom ostvaruju pravo na novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenje i nabavka lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica- korisnici prava iz člana 2. i 4. Odluke i članova njihovih porodica.

Članom 26. Odluke definisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava koji podnosioci zahtjeva moraju da ispune i to:

- a) da imaju prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje 24 mjeseca (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- b) da postoje evidentirani troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi;
- c) da u toku tekuće godine nisu primili ovaj vid pomoći za liječenje istog oboljenja.

Naglašavamo da se posljednji uslov izuzima u smislu podnošenja zahtjeva od strane ratnih vojnih invalida koji traže novčanu pomoć za obavljene specijalističke preglede i nabavku lijekova i sanitetskog materijala, a sve u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu. Također izuzetak od ovog uslova se odnosi i u slučajevima apliciranja zahtjeva za naknadu troškova liječenja teških oboljenja kao što su turbekuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hiruške intervencije na srcu i mozgu, degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkta (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i drugih teških oboljenja. Dešavalo se da podnosilac zahtjeva na početku godine aplicira za pomoć u liječenju srčanog oboljenja ili operativnog zahvata na nekom organu, a u drugoj polovini godine dobije karcinogeno oboljenje koje se liječi operativno i kemo, radio, ili nekom drugom vrstom terapije za koju je neophodno nabaviti lijek koji se ne nalazi na esencijalnoj listi lijekova i čija nabavka nije iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, te sredstva za jačanje imuniteta organizma, a isto nastaje pojačanim i specifičnim načinom ishrane, te raznim vrstama biljnih lijekova i čajeva. Također, izuzetak su slučajevi kada podnosilac zahtjeva dobije sredstva za pomoć u liječenju za jednog člana, a u toku godine u porodici oboli on ili neki drugi član od nekog drugog teškog oboljenja. Navedeno se iz mjeseca u mjesec sve češće dešava i ne u jednom slučaju, ma koliko ekspeditivni i brzi bili u

obrađi predmeta, do isplate odobrenih sredstava korisniku, smrt preduhitri.

Članom 24. Odluke definisano je da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, pri čemu se visina novčane pomoći cijeni kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu.

Korisnici prava i podnošenje zahtjeva

Korisnici prava utvrđeni su članom 2. i 4. Odluke, a to su:

- dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- ratni vojni invalidi;
- demobilizirani branioci koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili neposredno po punoljetstvu;
- članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca, umrlih ratnih vojnih invalida;
- članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i umrlih demobiliziranih branilaca.
- Posebni korisnici prava utvrđeni su članom 4. Odluke i to:
- djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, kojim je prestalo pravo na porodičnu invalidninu do navršene 35. godine života;
- djeca poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja kojim je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i djeca umrlih ratnih vojnih invalida koja nisu korisnici prava na porodičnu invalidninu do navršene 30. godine života;
- djeca umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koja su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili su ih isti izdržavali najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršene 30. godine života;
- udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nemaju druge prihode i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu, i
- roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine, ukoliko su ih isti izdržavali posljednju godinu dana prije smrti.

Pojmovi i definicije iz Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, te Zakona Kantona.

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida, kao i ostalih kategorija utvrđenih Odlukom podnose se nadležnoj službi za poslove branilačko-invalidske zaštite grada-općine u kojoj podnosilac zahtjeva ima prebivalište zajedno sa nalazom nadležne zdravstvene ustanove, odnosno ljekara specijaliste i drugim dokazima iz kojih je vidljiva opravdanost zahtjeva, na obrascu kojeg je propisalo Ministarstvo i uz kojeg se obavezno prilaže i dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice, fotokopija lične karte, dokaz o prebivalištu, kućna lista, te dokaz o prihodima članova domaćinstva.

Postupak po zahtjevu

U postupku po zahtjevu gradska-općinska služba u kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi kompletnost podnesene dokumentacije i zahtjevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, a u slučaju potrebe izvršiti neposredan uvid u stvarima iz zahtjeva, sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva, te obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva sa kompletnom

dokumentacijom dostaviti Ministarstvu na dalje rješavanje.

Članom 32. stav 1. Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu gradska-općinska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva, a članom 32. stav 2. Odluke da o žalbi na rješenje prvostepenog organa rješava Ministarstvo, kao drugostepeni organ.

Odobrovanje sredstava, odbijanje zahtjeva

Odobrovanje novčanih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova za braniocima i članove njihovih porodica u 2018. godini vršeno je na način i postupak utvrđen Odlukom. Članom 31. stav 3. Odluke, na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje dinamiku isplate, a članom 31. stav 4. Odluke utvrđeno je da na obrazložen prijedlog ministra zaključak o dodjeli sredstava u iznosu većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona. U 2018. godini doneseno je šest zaključaka Vlade Kantona kojim su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 39.000,00 KM za šest pripadnika branilačke populacije: četiri demobilizirana branioca, jednog RVI i jednog člana PŠPB u svrhu djelimičnog finansiranja troškova liječenja – nabavke i kupovine pet implantanta kardioverter defibrilatora (AICD i CRT-D ICD) i jednog liječenja (operativni zahvat) van države Bosne i Hercegovine. Odlukom je regulisano i odobrovanje novčane pomoći do 200,00 KM od strane nadležne gradske-općinske službe, koja na osnovu priložene dokumentacije i drugih dokaza iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovina lijekova donosi rješenje o odobravanju novčane pomoći do 200,00 KM ili odbijanju zahtjeva. Na iniciranje Ministarstva da nadležne službe grada-općine rješavaju zahtjeve u skladu člana 29. stav (1) Odluke u izvještajnoj godini dostavljeno i realizovano je 920 rješenja sa ukupno isplaćenim sredstvima u iznosu od 170.900,00 KM što je za 217 zahtjeva više u odnosu na 2017. godinu kada su dostavljena 703 rješenja i isplaćeno 121.580,00 KM. Navedenim se ne može biti zadovoljno iz razloga što nadležne službe grada-općina Kantona na osnovu priložene medicinske dokumentacije u spisu mogu donijeti puno veći broj rješenja u skladu člana 29. Odluke, ali iste navodeći razlog nedovoljnog poznavanja težine oboljenja (dijagnoza) se boje da nesvjesno oštete korisnika-podnosioca zahtjeva.

Odredbom člana 27. Odluke definisani su slučajevi odbijanja zahtjeva, prema kojem se novčana pomoć neće odobriti:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;
- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (izuzev slučajeva liječenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu);
- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

U skladu člana 30. stav. 2. Odluke ministar Ministarstva posebnim rješenjem za svaku budžetsku godinu imenuje tročlanu komisiju Ministarstva koja razmatra podnesene zahtjeve. Odlukom je utvrđena i mogućnost da Komisija u svom radu vrši provjeru podnesene dokumentacije, traži dopunu iste, te u posebnim slučajevima traži i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva, Zavoda zdravstvenog osiguranja ili druge institucije u vezi sa odgovarajućim liječenjem. U 2018.-oj godini u rješavanju 15 zahtjeva tražena je dopuna i u većini slučajeva iz razloga dopune predmeta odlukom ZZO ZDK o liječenju van Kantona i rješenju o učešću u sufinansiranju liječenja ili nabavke lijeka istog organa. Svi takvi zahtjevi su prilikom sumiranja stanja za proteklu budžetsku godinu objedinjeni i prikazani zajedno.

IV Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2018. godini

Sistemsom analizom podnesenih zahtjeva kao i utroška sredstava u 2018. godini, sa

transfera Ministarstva za navedenu namjenu, subanalitika-OAD 214 " Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" utvrđeno je:

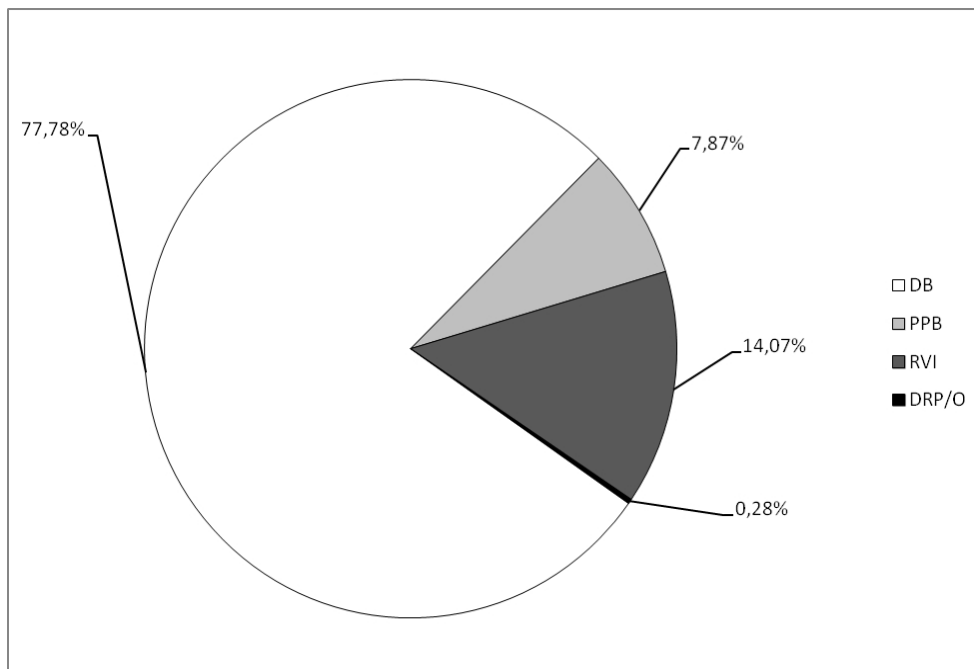
- U budžetskoj 2018. godini podneseno je i obrađeno ukupno 3066 zahtjeva, od čega su odobrena novčana sredstva za 2858 korisnika, a odbijeno je 208 zahtjeva.
- Prema strukturnoj analizi korisnika prava, odnosno lica iz člana 2. i 4. Odluke, koja su ostvarila pravo na ovaj vid pomoći u 2018.godini od 2858 odobrenih zahtjeva, su slijedeće kategorije:
 - Demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica, članovi porodica umrlih DB- **2223 korisnika;**
 - Dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja i članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja – **8 korisnika;**
 - Ratni vojni invalidi i članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida- **402 korisnika;**
 - Članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca- **225 korisnika.**

Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama data je u tabeli i dijagramu u nastavku:

Tabela1. – Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona

Općina	populacija				Ukupno:
	DB	PPB	RVI	DRP/O	
Breza	65	7	14	1	87
Doboj Jug	65	10	5	1	81
Kakanj	147	18	26	0	191
Maglaj	293	27	42	0	362
Olovo	127	7	8	0	142
Tešanj	247	31	19	1	298
Usora	17	1	4	0	22
Vareš	79	9	13	0	101
Visoko	284	40	40	1	365
Zavidovići	283	22	63	0	368
Zenica	423	41	117	2	583
Žepče	193	12	51	2	258
Ukupno:	2.223	225	402	8	2.858

Dijagram 1. –Raspodjela sredstava po kategorijama korisnika

Naglašavamo da su svi zaprimljeni zahtjevi, od strane Ministarstva za boračka pitanja, obrađeni i svi su u zakonom propisanom postupku realizirani donošenjem rješenja o odobravanju ili odbijanju zahtjeva. Za 2858 korisnika izvršena je uplata sredstava, pravdanje odobrenih sredstava i arhiviranje spisa.

V Tabelarni pregled utroška sredstava

Sa pozicije Ministarstva za navedenu namjenu u 2018. godini iz Budžeta ZE-DO kantona utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.036.050,00 KM.

Analizom i sumiranjem obrađenih zahtjeva, utrošenih sredstava namjenjenih za potrebe liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica u 2018. godini, može se konstatovati:

- da je utrošak sredstava u iznosu od 50,00 KM prekoračen za 0,005%.
- da je prijem zahtjeva započeo odmah na početku budžetske godine.
- da je prva sjednica komisije održana 08.01.2018. godine, da je u izvještajnom periodu zasjedala svaki treći dan, da je održala 94. sjednice na kojoj je u prosjeku razmatrala po 33 predmeta i do jedne žalbe.
- da je iznos odobrenih sredstava po gradu-općinama Kantona pratio okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava i isti je bio uslovljen brojem i kvalitetom obrađenih zahtjeva od strane nadležne gradske-općinskih službi, kao i prirodom, vrstom i težinom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova. Do kraja decembra obrađivani su svi zaprimljeni predmeti bez obzira iz kojeg grada-općine su dostavljeni.

Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama u tabeli u nastavku:

Tabela 2. - Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama

općina / populacija	DB	PPB	RVI	DRP/O	Ukupno:
---------------------	----	-----	-----	-------	---------

	korisnika	65	7	14	1	87
Breza	sredstava	31.150,00	2.500,00	6.100,00	600,00	40.350,00
	korisnika	65	10	5	1	81
Doboj Jug	sredstava	21.400,00	3.300,00	1.250,00	200,00	26.150,00
	korisnika	147	18	26		191
Kakanj	sredstava	52.150,00	5.250,00	7.650,00		65.050,00
	korisnika	293	27	42		362
Maglaj	sredstava	83.300,00	6.850,00	12.300,00		102.450,00
	korisnika	127	7	8		142
Olovo	sredstava	54.300,00	1.600,00	3.000,00		58.900,00
	korisnika	247	31	19	1	298
Tešanj	sredstava	87.750,00	9.150,00	6.550,00	2.000,00	105.450,00
	korisnika	17	1	4		22
Usora	sredstava	9.250,00	600	2.650,00		12.500,00
	korisnika	79	9	13		101
Vareš	sredstava	31.600,00	2.750,00	4.500,00		38.850,00
	korisnika	284	40	40	1	365
Visoko	sredstava	96.500,00	10.800,00	13.200,00	400,00	120.900,00
	korisnika	283	22	63		368
Zavidovići	sredstava	94.500,00	6.350,00	24.400,00		125.250,00
	korisnika	423	41	117	2	583
Zenica	sredstava	160.500,00	21.550,00	52.450,00	2.000,00	236.500,00
	korisnika	193	12	51	2	258
Žepče	sredstava	79.100,00	4.200,00	19.200,00	1.200,00	103.700,00
	korisnika	2.223	225	402	8	2.858
ZDK	sredstava	801.500,00	74.900,00	153.250,00	6.400,00	1.036.050,00

U izvještajnoj godini bila je redovna uplata uknjiženih sredstava što je drastično smanjilo broj dolazaka korisnika i telefonskih poziva po pitanju uplate odobrenih sredstava po pravosnažnim rješenjima, a sve navedeno omogućilo je učinkovitiji rad uposlenih u Ministarstvu. Ali bez obzira na navedeno nerijetko su dolazili oni koji su bili na bolničkom liječenju ili su pak došli na kontrolu specijaliste iz drugih općina Kantona i koji su morali kupiti propisanu terapiju, a nemaju nikakva primanja u porodici, u takvim slučajevima Ministarstvo je intervenisalo u Ministarstvu finansija za ubrzanom uplatom odobrenih sredstava.

VI Zaključna razmatranja

Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o korisnicima kojima se zbog starosti iz godine u godinu narušava zdravstveno stanje, činjenicu da je ekonomsko stanje društva sve lošije (nezaposlenost, neplaćeni doprinosi od strane poslodavca, stečajni postupci, minimalna primanja-PIO i plate...), i sve gore navedeno, te komparativnim sagledavanjem informacija datih u ranijim godinama, može se zaključiti da se generalno svake godine povećava broj podnesenih zahtjeva za naknadu troškova liječenja i nabavke lijekova. Tako je u 2018. godini podneseno i obrađeno 119 zahtjeva više nego 2017.godine, a za 546 zahtjeva više nego u 2016.godini. Uvidom u dostavljene predmete kao i priloženu dokumentaciju moglo se zaključiti da većina aplikanata živi u jako teškoj socijalno- ekonomskoj situaciji, bez osnovnih sredstava za život, te uzimajući u obzir i segmet da su isti izloženi i troškovima liječenja to dodatno narušava kvalitetu života istih. Navedeno se potvrđuje činjenicom da je veliki dio istih i korisnik vanredne novčane pomoći u izvještajnoj godini.

Obradom zaprimljenih predmeta ustanovilo se da je povećan broj teških oboljenja kao što su maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja, koja pored propisanih

i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane. Treba naglasiti da u slučaju ovih oboljenja, propisani ordinirajući lijekovi od strane ljekara specijalista, vrlo često se refundiraju u minimalnim iznosima ili se uopšte ne refundiraju od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK. Upravo u takvim slučajevima Ministarstvo pokušava našim korisnicima omogućiti sufinansiranje u nabavljanju takvih lijekova ili obavljanju lječničkih pretraga. Pozitivna je činjenica da je i u 2018. godini ZZO ZDK refundirao sredstva u iznosu od 700 KM za plaćanje urađenog PET/CT ili pak 30% od ukupne cijene urađenog pregleda van države BiH. Ministarstvo je u takvim slučajevima odobravalo sredstva za drugi dio troškova obavljenih usluga u javnim/privatnim zdravstvenim ustanovama, a po uputnici i preporuci nadležnih ljekara specijalista. U izvještajnoj godini bilo je preko 200 zahtjeva sa novootkrivenim karcinomom i takvim korisnicima je odobravana pomoć u iznosu od 1.000 KM, a za članove porodice (supruga, dijete) 800 KM. Za 5 korisnika je odobrena pomoć u iznosu od 2.0000 KM i za 16 korisnika sredstva u iznosu do 1.500,00 KM, a odobravanje ove visine novčanih sredstava uslovljeno je liječenjem van države BiH, van Kantona, po nekoliko puta participacija jedne vrste snimanja (PET/CT) ili se u porodici nalaze dva i više člana oboljela od nekog teškog oboljenja. Također, Ministarstvo je i u nekoliko slučajeva pomagalo u liječenju neplodnosti, odnosno vantjelesnoj oplodnji supružnika koji se nalaze u kriznim reproduktivnim godinama i isto je u nekoliko slučajeva okončano pozitivnim izhodom.

Moramo pomenuti da teška oboljenja dovode i do povećanog procenta smrtnosti naših korisnika. Tako su u 2015. godini umrla 643 korisnika, u 2016.godine 722 , u 2017. godini 764 korisnika, a u 2018.godini 671 korisnik. Napominjemo da se navedeno odnosi samo na DB,RVI,PŠPB, a ne za članove uže porodice navedenih.

Pored toga, evidentno je i povećanje broja zahtjeva branilaca i članova njihovih porodica kojima je potrebno liječenje u zdravstvenim ustanovama van Kantona i van Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista, odnosno konzilija ljekara kliničkih centara da takvo liječenje nije moguće obaviti u BiH što iziskuje dodatne troškove. Posebno treba naglasiti ekspanziju liječenja, odnosno operativnih zahvata, transplatacija, a nakon toga i kontrolnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama susjednih država, u Beogradu i Zagrebu. U velikom broju slučajeva radi se o djeci pripadnika branilačke populacije. Bez obzira na potvrde konzilija ljekara o nemogućnosti liječenja u našim klinikama ni Fond solidarnosti FBiH, a ni ZZO Kantona u velikom broju ne snose troškove te vrste liječenja i operativnih zahvata ili kako smo već naveli 30% od ukupne cijene (ZZO ZDK).

Takođe naglašavamo da je primjetno sve veći broj korisnika koji po nekoliko puta borave na urgentnoj psihijatriji KB Zenica tj. povećan je broj zahtjeva pripadnika naše kategorije sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učešća u ratu, kojima je neophodna pomoć psihijatara i psihologa, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učešće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, uz prijedlog bez participacije od strane korisnika.

Imajući u vidu navedeno, nesporno se može zaključiti da sredstva namjenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava treba da budu veća i prioritet i ubuduće, posebno kada je u pitanju prioritet prilikom uplate odobrenih sredstava, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja kojih je svakim danom sve više.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković